

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 420. Quid sit operis novi nunciato, & quotuplex.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

munitur teste Donato; jura autem antiqua, cum per jura nova correctæ non sint, ab iis interpretationem accipiant, accedatque super hoc bina declaratio, teste Donato *l. c. num. 7.*

8. Dicitur Septimò: *Citra specialem Papæ aut saltem Episcopis concessionem.* Non posse religiosos mendicantes ædificare de novo monasteria, ecclesias, aut transferre ad alia loca, quod quidem loquendo de licentia Papæ, patet ex *cu. c. ex eo.* posse tamen idipsum eos per privilegia desuper à Sede Apostolica iis post dictam *cu. c.* constitutionem concessa, est quoque extra controversiam; quale privilegium expressè esse concessum minimis, restantur Suar. *l. c. num. 34.* Mirand. *in man. 9. 33. a. 1. concl. 2.* & consequenter tacitè quoque omnibus Reliquis Ordinibus Religiosis, qui cum iis in privilegiis communicant, ut cum iisdem Pith. *l. c. not. 2.* de quo vide *compend. privileg. Societatis. v. bona. §. 6. & v. ecclesia. §. 4.* cui etiam G egor. XIII. 30. *Octob. annò 1576.* speciale concessit privilegium, quæcunque collegia, domos, ecclesias, aliaque ædificia ubicunque locorum erigendi, & per se inhabitandi, nec non quæcunque loca sibi quomodolibet relicta vel oblata recipiendi, emendi, & possidendi. Quod verò attinet ad Episcopos post Trident. *sess. 25. c. 3. de regular. in fine.* sine eorum prius obtenta licentia non possunt Religiosi in eorum diocæsis nova loca ad habitandum erigere, hæc tamen illorum licentia non sufficit carentibus privilegio pontificio, sed requiritur quoque ad hoc obtenta specialis Papæ licentia, citata siquidem constitutio decretalis Bonifac. VIII. hanc Papæ licentiam requirit, quam constitutionem Trident. non revocavit, sed addidit, ut insuper petatur, & obtineatur licentia Ordinarii, prout declaravit S. Congr. Concil. apud Gallemart *ad Trid. cit. c. 3. num. 5.* & Zerol. *in prax. episcop. v. monachi. §. 2.* Tamb. *de jure Abbat. Tom. 3. d. 5. q. 4.*

num. 3. Barb. *de Off. Episc. alleg. 26. num. 4.* contrarium non minus probabiliter tenentibus Rodriq. *Tom. 3. 99. regular. q. 49. a. 2.* Sorbo. *comp. privileg. mendican. not. §. 2.* Fagn. *in c. non amplius. de Instit. à num. 62.* quos citat & sequitur Wiestn. *h. t. num. 26. & num. 27.* additâ hac ratione: quod verisimile non sit, eos, qui dicta loca erigendi licentiam impetrarunt à Papa, ad eam etiam ab Episcopo impetrandam obligari; cum licentia papalis licitum reddat, quod antea licitum non erat, eaque ab Ordinarii diocæsanî arbitrio dependere non debeat, Arg. *c. bona. de postul. Prælar.* illud saltem verius, quod religiosi habentes ad hoc speciale privilegium Pontificis ædificandi nova loca seu domus, vel illa mutandi & transferendi præter licentiam Ordinarii opus non habeant ulterius recurrere ad Pontificem, cum privilegia ab eo accepta per Trident. non sint revocata. Porro hæc forma non ædificandi nova monasteria aut ea transferendi citra licentiam Ordinarii servanda, ubi ædificanda in loco exempto à jurisdictione Ordinarii, Cochier. *de jurisdic. Ordinar. p. 2. q. 45. num. 36.* Donatus *l. c. q. 40.* Reiffenst. *h. t. n. 16.* juxta *c. auctoritate. de privileg. in 6.* ubi expressè: *Inhibemus, ne in locis exemptis hoc ipsi exempti facere audeant.* & Arg. Concil. Trident. *l. c.* Secus est, seu nullius Episcopi licentia ad prædicta servanda opus est, dum novi conventus, domus, ecclesiæ construendæ, transferendæ in loco nullius diocæsis, quia neque antiqua, neque nova jura talem consensum, aut alia ad talem novam ædificationem &c. requirunt, cum Trident. solum requirat consensum illum Ordinarii ad Constructionem monasterii in ejus diocæsi. Constitutio verò Clem. VIII. *quoniam. §. 1.* tantum pro locis ejus jurisdictioni ordinariæ subjectis. Ita de Franch. *p. 1. controversiar. inter Episc. & regul. num. 495.* quem refert & sequitur Reiffenst. *h. t. n. 15.*

TITULUS XXXII.

De Operis novi Nuntiatione.

Quæst. 420. Quid sit operis nuntiatio, & quotuplex?

1. **R** Esp. Ad primum: Opus novum nuntiare aliud nihil est, quam illi, qui de novo in alterius præjudicium ædificare intendit, aut in opere jam cæpto pergit, legitime inhibere, ne inchoet, aut in eo inchoato pergat, donec de jure ædificandi constituerit, aut præstita sit eo nomine satisfactio. Unde nuntiatio hæc breviter definiti potest: legitima prohibitio novum opus in alterius præjudicium paranti facta ad id: ne in eo pergat, donec de ejus jure constet; ita ferè Host. *in sum. h. t. num. 1.* Zoel. *in ff. eod. n. 2.* Wieselb. *in paratit. ff. b. t. num. 6.* Pith. *h. t. num. 1.* Sumitur itaque nuntiatio pro prohibere, & ædificare non solum pro constructione, sed & pro destructione, ampliatione ædificii, & mutatione faciei illius, v. g. novam fenestram aperiendo. Arg. *L. 1. §. opus novum. ff. h. t.* possunt enim hæc omnia cedere in præjudicium alterius. Per opus novum non intelligitur opus jam factum, sed faciendum, siquidem nuntiatio non extendit se ad præterita, sed ad futura, ne fiant. Unde, si quid operis novi factum, quod fieri non debuit in præjudicium alterius, cessat nun-

ciatio, & locum habet interdictum, quod *vi aut clam*, vel quid simile, quo restituatur, quod illicitè seu in præjudicium alterius constructum seu factum est. *L. 1. §. hoc autem. h. t.* Per opus novum intelligitur illud, quod cohæret seu conjunctum solo seu in ordine ad remanendum in eo construendum, ac proinde hoc remedium nuntiationis locum non habet; seu fieri non potest nuntiatio novi operis ei, qui messem alienam colligit, arbores succidit, vineam putat, sed alio remedio arceri debet, uti hæc dicuntur expressè *c. 1. §. 12.* Per Satisfactionem denique intelligitur cautio de opere suis sumptibus demoliendo in casum, quo injustè ædificatum pronuncietur, quæ cautio, si à nuntiante opus novum recipiatur, poterit intendens opus novum construere, statim incipere ædificare, vel inceptum opus continuare; quam tamen cautionem post opus constructum oblatam non tenetur nuntians acceptare, *c. significantibus. & c. ult. h. t.* quia ubi semel ædificatum est, durior causa redditur, & difficilius ad demolitionem devenitur. Quod autem dicitur *L. Prætor aut. ff. h. t. oblatâ*, & non receptâ cautione posse aliquem licitè ædificare; ita cum Gl. *in c. ult. h. t. v. non obstante.* intelligendum conformiter. *L. unic. c. h. t.* quod oblatâ cautione de demolendo post tres men-

mensis quis possit edificare, alioquin si statim vel intra menses nunciatus novum opus velit probare suum præjudicium, audiatur non obstante sibi cautione. Reiffenst. *h. t. num. 7.*

2. Resp. Ad Secundum: Dividitur ea multifariam, nimirum ratione personarum à quibus sive per quas, & quibus ea fit, ratione modi, quo fit, & ratione objecti, circa quod fit; de quibus in particulari *questionib. sequent.*

Quæst. 421. A quibus fiat hæc nuntiatio?

1. Resp. Primò in genere: Potest fieri à quocunque interesse habente, ne hoc vel illud novum opus fiat, ut habet communis & certa. Arg. *L. 1. §. 16. ff. h. t.* Econtra nunciare non possunt, ad quos res non pertinet, seu qui jus in re non habent, sed solum rem propter jus ad rem detinent, seu tantum sunt in possessione, ut inquilini & simplices conductores, utpotè quibus nullum jus in re conducta competit. *L. 30. ff. loc. cond. Lauterb. §. 17.* acita nuntiatio facta à persona notoriè inidonea est ipso jure nulla, & liberè sperni potest, *e. 1. §. 2. h. t. Carpz. L. 1. resp. 7. à n. 2. Fachin. L. 8. controv. 44. Lauterb. l. c.*

2. Resp. Secundò in specie: Nuntiatio fieri potest à prætorè (qui & causa remota est hujus juris inducti, idque complexus interdictis duobus *L. 1. in pr. §. 9. ff. h. t.* & hodiè à quovis Magistratu, Lauterb. *in ff. h. t. §. 11.* idque vel coram seu per se ipsum, vel ejus jussu per nuncium v. g. apparitores, ut idem, Arg. *L. 16. ff. h. t.* præsertim dum causa finalis est publica, seu concernit interesse Reipublicæ, & nuntiatio fit juris publici conservandi vel mali publici avertendi gratià, v. g. ne quid fiat in loco Sacro vel Religioso aut publico, in foro, flumine, vel ripa fluminis. *cit. L. 1. §. 26. §. 27. h. t.* vel ne fiat quid contra leges & edicta Principum, *L. 1. §. 17. ff. h. t.* Dicitur hæc nuntiatio publica ex duplici causa, tum ratione talis causæ publicæ, tum quia fit autoritate prætoris vel Magistratûs, etiam, dum fit per illum seu mandato illius ad instantiam privati habentis interesse, Lauterb. *l. c. §. 4. §. 5.* Potest quoque fieri à quocunque privato habente interesse, seu cui inde imminet damnum, extrajudicialiter, id est, propriâ & non speciali autoritate prætoris, & hæc dicitur nuntiatio privata, Lauterb. §. 6. Pirh. *h. t. num. 5.* qui etiam nunciare potest, etiam si dominium loci, in quo edificandum, habeat minus plenum vel tantum utile, ut creditor qui prædium nomine hypothecæ habet. *L. creditor. ff. h. t. Lauterb. l. c. §. 14.* item Vasallus, utpotè qui servitutem prædio feudali debitam vindicare potest, ut idem §. 13. vel etiam, qui dominium tantum utile habet, ut feudatarius emphyteuta, imò superficiarius, *L. 3. §. si ego. h. t.* item, qui in fundo, in quo de novo edificandum, servitutem realem saltem urbanam, imò & rusticam habet. *cit. L. 3. §. penult. & L. non solum. in pr. ff. eod. cum in his omnibus juri privati nocetur, Pirh. l. c. n. 5. cum Host. in sum. h. t. n. 5. Zoel. ibid. num. 6.* Secus est de eo, qui habet solum servitutem merè personalem, qui non potest opus novum nunciare suo nomine adversus dominum seu proprietarium prædii, si is in eo aliquid attinet, quia usufructuarius, cum non nisi usufructum habeat in re, æquum fuit, ut ei solum concederetur nuntiatio nomine & loco domini, Pirh. *l. c.* cum Molin. *de just. ir. 2. d. 706. num. 25. in fine.* Sic etiam, quibus hoc jus nunciandi competit, illud etiam per alios exercere possunt, v. g. per negotiorum gestores, si speciale ad hoc mandatum habeant & procuratores, etiam, dum spe-

ciale ad hoc mandatum non habent; sed generale tantum. Quamvis, si de ejus mandato dubitetur, volens nunciare de rato principalis cavere debeat, aliàs nuntiatio omnino remittitur, ita Lauterb. §. 16. citans Bachovium *ad Treutl. v. 1. d. 9. th. 8. Lit. B.* item per tutores pupillorum, et si & per se id ipsum possint, dum habent ad hoc sufficiens iudicium; non nisi tamen interpositâ tutorum autoritate, qui nequidem in proprio fundo tertio alicui novum opus molientia nunciare possunt, *L. 5. pr. h. t. Lauterb. §. 15.* idem dicens cum Bachovio & Bardili de minore habente curatorem, Arg. *L. 3. C. de in integ. rest. ceterum, ut idem, tutores & curatores soli absentibus pupillis & minoribus opus novum rectè nunciant. L. 7. §. 1. ff. h. t.* Econtra à nunciando excluduntur, dum in publico opus novum edificandum, omnes, quibus actiones populares non competunt, non enim nisi idoneis pro civitate agere licet. *L. 4. ff. de Act. popular. tales sunt peregrini. L. §. 12. item de portat. & ab Imperatore vel Camera Imperiali proscripti, ut idem, & Gail. de pace public. L. 2. c. 12. n. 29.* hinc à contratio nunciare possunt etiam principaliter omnes civis, *L. 3. §. 4. ff. h. t. Lauterb. cit. §. 12.* item omnes parochiani, si opus edificandum in fundo Ecclesiæ, ex quorum tamen pluribus concurrentibus prætor eligit magis idoneum. *L. 2. ff. de act. popul. Idem cum Brunnem. ad cit. L. 3. num. 5.* item, minus tamen principaliter, incolæ, utpotè qui civibus quò ad functiones publicorum munerum assimilantur. *L. 29. ff. ad municipal. L. 1. 4. 5. 6. C. de incol. Bachov. ad Treutl. v. 1. disp. 18. th. 2. Lit. A.* imò forenses, si quid edificetur in via publica, *L. 2. §. 11. C. de servit. §. aq. Bachov. Lauterb. l. c.* item conductores vectigalium ob utilitatem publicam, Arg. *L. 1. ff. de loco pub. friend.*

Quæst. 422. Quibus fieri possit denuntiatio seu prohiberi opus novum?

Resp. Primò: Fieri potest socio seu adversis socium, Vicinum, *L. 3. §. 1. ff. h. t.* in eum tamen finem, ut valeat nunciatio respectu nunciantis, & non respectu aliorum, Lauterb. §. 13. non tamen contra socium in loco communi, *cit. L. 3.* nisi alter neget rem esse communem, *ibid.* si tamen locus, in quo fit opus novum, sit plurium denuntiatio uni facta, censetur facta omnibus, *L. 5. §. 5. ff. h. t.* & si unus non cessaverit ab edificando, is in solidum obligabitur *cit. §. 5. §. L. 18. ff. eod. Lauterb. §. 19.* Secundò fieri potest etiam adversus Superiorem in præjudicium subditi sui molientem novum opus, ita expressè *L. non solum. ff. h. t.* Tertio non solum ipsi nomino fundi, sed etiam omnibus, qui in re domine Domini aut ratione rei faciendæ præsentem existunt. *L. 5. §. 3. ff. h. t.* ut sunt, quicunque sunt de domini familia, item fabri & opifices. Lauterb. §. 18. Pirh. *h. t. num. 6.* qui id ipsum quoque extendit ad feminas & pueros. *L. de pupillo. ff. h. t.* imò ad infames & furiosos modò ad sint alii, qui intelligant, quid agatur. *c. cuilibet. ff. h. t. Gl. ibid. v. est furiosum,* quia nunciatio fit rei, non personæ. *L. operis. ff. h. t.* quæ nunciatio, mox ut facta, obligat dominum, et si ei non vel tardius facta, quia procedit etiam contra absentes, ignorantes & invitos. *L. 1. §. 1. ff. h. t. Lauterb. l. c.* citans Vivium *comm. opin. Lit. N. num. 6.* cum, ut dictum, fiat impersonaliter in rem, & non in personam, *L. 10. ff. h. t.* Unde, si opifices dolo malo vel negligentia non cessaverint edificare, dominus re intellectâ, quod adifi-